

Antiga Presó / Carrer de Santa Anna

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Plaça de Folch i Torres (l'edifici que es troba al nord).
Emplaçament
Alçada: Nucli antic de Granollers
145

Coordenades:

Latitud: 41.608414470503
Longitud: 2.2863891248999
UTM Est (X): 440539
UTM Nord (Y): 4606546

Classificació

Número de fitxa 08096 - 295
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Romà
Segle I - VI dC.
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Jaciment tapat.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Arqueològic de Granollers. Àrea arqueològica núm. 84. Protecció de tipus VIII: Àrees arqueològiques.
Data aprovació: dc., 15/10/2003 - 12:00
Número inventari CCAA 1952
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil

Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Diversos propietaris
Fitxes associades:	
Mercat de Sant Carles	
Carrer de Santa Anna	
Pati de can Gorina	
Pati de la senyora Bassa	
Passatge de Sant Bartomeu	
Carrer Santa Anna, 23	
Hort de l'Aiguadé	
Autoria de la fitxa	ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo
Data de registre de la fitxa:	ds., 01/12/2001 - 01:00
Autoria de la darrera revisió:	Jordi Piñero Subirana
Data de la darrera revisió:	dt., 21/05/2024 - 10:07

Descripció

Restes arqueològiques de la vil·la romana de Granollers, concretament de la seva pars urbana. Aquesta és una fitxa genèrica que recull diversos sectors on han aparegut troballes a la zona on abans hi havia la presó. Cadascun d'aquests jaciments té la seva fitxa individualitzada, amb descripcions més concretes. En les excavacions que s'han realitzat a la zona s'han trobat diverses habitacions, la majoria pavimentades amb mosaics. Actualment aquestes restes no són visibles, excepte un mosaic que es pot veure en una botiga del Passatge Sant Bartomeu. D'altres mosaics o elements d'interès es conserven al Museu de Granollers.

En l'excavació de 1947 van aparèixer murs "d'*opus caementicium*" que definien àmbits domèstics, alguns d'ells documentats amb mosaics d'*opus tesel·latum*. També s'hi van trobar paviments d'*opus signinum*. Els mosaics foren arrencats i traslladats a l'antic Museu de Granollers, aleshores a la Casa Molina. Les altres estructures foren destruïdes per les construccions posteriors.

Entre el poc material ceràmic recollit es van localitzar fragments de "*terra sigillata*" sud-gal·lica, "*terra sigillata*" hispànica, "*terra sigillata*" Clara A, ceràmica comuna romana de procedència nord-africana, algunes restes d'àmfora, nombroses restes de "*dolium*" i molta "*tegula*". Aparegueren dues monedes. Els mosaics mostraven indicis de combustió, probablement a causa de les bigues enceses que van caure durant la destrucció. Aquesta destrucció fou datada per J. Estrada pels voltants del 250 dC.

Posteriorment s'han trobat altres restes en solars propers entre les que cal ressaltar una cambra amb mosaic en un local del Passatge de Sant Bartomeu. El mosaic va ser restaurat pel Servei de Restauració del Museu Arqueològic de la Diputació de Barcelona (avui Museu Arqueològic de Catalunya). En l'actualitat forma part integrada del paviment d'una botiga.

Observacions:

Els jaciments individualitzats que es troben en aquest sector anomenat genèricament Antiga Presó són els següents: Hort de l'Aiguadé, Pati de can Gorina, Pati de la Senyora Bassa (o de la vídua Trullàs) i Passatge de Sant Bartomeu.

Hort de l'Aiguadé: El 1947, a causa de les obres entre l'edifici de l'antiga presó de Granollers i el pati d'una casa que tenia entrada pel carrer de Santa Anna, els obrers van trobar un paviment. Seguidament avisaren A. Jonch, director del Museu de Granollers, que va encarregar una excavació d'urgència a J. Estrada i S. Llobet, membres de la secció d'arqueologia del Museu. La intervenció que es va dur a terme el juliol de 1947.

Pati de can Gorina: Aquest jaciment és una continuació de l'excavació feta l'any 1947 a la finca adjacent de l'Hort de l'Aiguadé. L'excavació es va fer l'any 1948, i la direcció va anar a càrrec de J. Estrada, S. Llobet, A. Jonch i membres de la secció d'Arqueologia del Museu de Granollers.

Pati de la senyora bassa: Aquest jaciment va ser excavat parcialment el 1950 pels membres del Museu de Granollers.

Passatge de Sant Bartomeu: Aquest jaciment fou descobert i excavat el 1947 per Josep Estrada, Salvador Llobet i Antoni Jonch. El 1986 s'hi va portar a terme una excavació d'urgència dirigida per Jordi Pardo, amb la col·laboració del Museu de Granollers.

Durant el 2014 es van dur a terme en el sector intervencions de conservació i restauració.

Història

El nucli de Granollers es troba en una cruïlla de dos camins d'època romana: el de Barcelona a Vic i el de Mataró a Caldes. A dalt d'un petit turó amb vistes al riu Congost s'hi va formar un petit nucli que al segle I dC es va convertir en una luxosa vil·la romana. Constava d'una zona residencial per als propietaris (*pars urbana*), una zona on vivien els servents (*pars rustica*) i una zona d'emmagatzematge i de producció de vi i oli (*pars fructuaria*). La *pars urbana* tenia un ampli peristil i incloïa uns banys termals ricament decorats. La *pars rustica* s'estructurava al voltant d'un pati porticat. En la part fructuària hi havia espais amb sitges o forns per elaborar àmfores o dolia. La vil·la estava fortament orientada a la producció vitivinícola. El seu propietari devia ser d'una família d'alt estatus, probablement d'origen itàlic. S'ha relacionat amb la família Licínia (Luci Licini). La vil·la alt imperial de Granollers va tenir una vida relativament curta, ja que a la primera meitat del segle III algunes parts foren destruïdes o reutilitzades. El lloc, però, va continuar habitat fins als segles VI i VII, i en època medieval fou el nucli on va sorgir la vila de Granollers, a redós de l'església i del mercat.

A l'entorn de la vil·la romana hi havia diverses zones d'enterrament o necròpolis. La més ben coneguda és l'anomenada necròpolis oest (a la zona de can Trullàs). Entorn del camí que anava cap a Vic (actual carrer de Catalunya) hi havia la necròpolis nord, possiblement d'època ja tard romana.

Bibliografia

AUTORS DIVERSOS (2004). *Atles d'arqueologia urbana de Granollers*. Atles d'arqueologia urbana de Catalunya, volum 1. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura.

AUTORS DIVERSOS (2022). *In illo tempore. Granollers en època romana*. Museu de Granollers, Granollers.

A. A. M. G. (s.d.) *Llistat del Pla d'Arqueologia Urbana de Granollers*, Granollers, Àrea d'Arqueologia del Museu de Granollers.

COLL, Joan M.; ROIG, Jordi (1998). "L'antiguitat tardana al Vallès Oriental: algunes consideracions", a *Lauro, Revista del Museu de Granollers*, 14.

ESTRADA I GARRIGA, Josep (1955a). *Síntesis arqueològica de Granollers y sus alrededores*, Granollers.

ESTRADA I GARRIGA, Josep (1993). *Granollers a l'antiguitat*, Granollers, Tarafa, Editora de Publicacions, S.L.

ESTRADA I GARRIGA, Josep; VILLARONGA, Leandre (1967). "La monetal y el hallazgo de Cánoves (Barcelona)", a *Separata de la revista Ampurias*, Vol. XXVIII, Instituto de Prehistoria y Arqueología, Diputación de Barcelona.

ESTRADA GARRIGA, Josep (1969). *Vias y poblamiento en el territorio del Area Metropolitana de Barcelona*, (Cuaderno de edición limitada para uso interno). Comisión de Urbanismo de Barcelona, Barcelona, Ajuntament de Barcelona.

INVENTARI (1997). *Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Carta Arqueològica*. Vallès Oriental. Granollers, Barcelona, Generalitat de Catalunya, exemplar mecanografiat, actualització 1997.

JÁRREGA DOMÍNGUEZ, R. (1995). "Aproximació a l'estudi de l'antiguitat tardana al Vallès Oriental", a *Limes*, núm. 4-5, Cerdanyola del Vallès.

LLOBET, Salvador (1947). "Mosaic del carrer de Santa Anna", a *Vallés*. Número extraordinari, Granollers.

LLOBET, Salvador (1951). *Granollers, estudio geográfico e histórico*, Granollers, Ed. Alpina.

PARDO RODRÍGUEZ, J. (1993). "El nucli romà de Granollers. Breu resum de l'estat de la qüestió", a *Empúries, Revista de Prehistòria, Arqueologia i Etnologia*, núm. 48-50, II.

VILA BONAMUSA, Lluís (2001). *Pla especial de protecció del Patrimoni Històric-Arquitectònic de Granollers*. Patrimoni arqueològic. Granollers. Document administratiu.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Carta Arqueològica](#)

[L'antiguitat tardana al Vallès Oriental: algunes consideracions](#)

